

Beslutningsforslag nr. **B 66**

Folketinget 2014-15

Fremsat den 4. februar 2015 af Finn Sørensen (EL), Stine Brix (EL), Christian Juhl (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om statslige og kommunale virksomheder for lønmodtagere med funktionsnedsættelse

Regeringen opfordres til inden den 1. september 2015 at gennemføre en vurdering af mulighederne for og effekterne af at etablere en dansk version af det svenske Samhall og ef-

fekterne af, at kommunerne får mulighed for at starte og drive socialøkonomiske virksomheder.

Bemærkninger til forslaget

Den svenske statslige virksomhed Samhall

Sverige har gennem mange år haft den statslige virksomhed Samhall. Det er Sveriges største servicevirksomhed med mere end 21.000 medarbejdere fordelt på 250 arbejdspladser. Der henvises til »Delårsrapport Januari-september 2014«, Samhall.

Samhall tilbyder på normale markedsvilkår tjenester lige fra rengøring, tøjvask og ejendomsvedligeholdelse til logistik og produktion. Samhall er ejet af den svenske stat og har en årlig omsætning på omkring 7 mia. skr. Virksomhedens centrale mission er at skabe udviklende arbejde for personer med nedsat arbejdsevne ved at matche den rette person til det rigtige job i konkurrencedygtige kundeopgaver hos såvel offentlige som private kunder.

Filosofien er, at alle skal have adgang til arbejdsmarkedet uanset handicap. Opgaven for Samhall er at udvikle og demonstrere beskæftigelsesegnetheden af deres medarbejdere gennem arbejdet via kundekontrakter.

Samhall har over årene udviklet en særlig metode, som giver medarbejderne mulighed for at udvikle sig via arbejde og dermed levere ydelser og tjenester til såvel den private som den offentlige sektor i Sverige.

Samhall har vedtaget en adfærdskodeks, der gælder for alle i virksomheden. Den er baseret på tre grundlæggende værdier: tro på menneskelig lighed, tillid til den enkeltes medfødte evner og værdien af at arbejde for individuel og social udvikling. Der accepteres ikke diskrimination eller chikane i nogen form.

Som led i arbejdsstræningen øges forståelsen for forskelle og for, hvordan man kan drage nytte af hinandens forskelligheder på arbejdspladsen. Ledere lærer om, hvorledes deres egne og andres værdier påvirker holdning og lederskab, og hvordan de skal agere professionelt for at imødegå stigmatisering og mobning.

De ansatte udfører opgaver hos kunden, men Samhall står for personaleledelsen. Kunden skal ikke tænke på en eventuel tilpasning af den fysiske arbejdsplads. Det varetager Samhall for kunden. Der er mange vindere. Arbejdsgiveren får løst sit behov for arbejdskraft og får mere mangfoldighed i arbejdsstyrken, og virksomheden tager et socialt ansvar. Samhalls ansatte klarer sig bedre og får lettere ved at tage skridtet til et job hos en anden arbejdsgiver. Desuden er det en effektiv måde at bekæmpe fordomme mod mennesker med handicap på.

Staten opsætter mål for virksomheden, bl.a. antal medarbejdere (min. 21.000), andele, som årligt skal opnå ansættelse hos anden arbejdsgiver (min. 6 pct.), og krav om rekruttering fra bestemte grupper fra arbejdsformidlingen. F.eks. skal min. 40 pct. være personer med psykisk sygdom, med udviklingsforstyrrelser, med neuropsykologiske handicap eller med mere end ét handicap.

Af andre pålæg kan nævnes, at Samhall er forpligtet til at have ansat 1.000 personer, som er i slutningen af en sygdomsperiode og har behov for udviklingsbeskæftigelse.

Virksomheden er endvidere underlagt økonomiske mål, f.eks. egenkapitalforrentning på 7 pct. og en soliditet på mindst 30 pct.

Samhall skal endvidere tage regionalpolitiske hensyn og i forbindelse med enhver omstrukturering undgå at reducere driften i områder med et svagt arbejdsmarked.

Det er Arbejdsformidlingen, der afgør, om en person har brug for et job hos Samhall. Det forudsætter, at personen har en form for handicap, der forårsager reduceret arbejdsevne. Alle medarbejdere, der har et handicap, er ansat direkte fra arbejdsformidlingen.

Alle ansatte får en overenskomstmæssig fuldtidsløn (gennemsnitligt ca. 280.000 skr. årligt). Man skal have evne til at kunne arbejde på halv tid for at få en ansættelse.

Selvom Samhall er organiseret som et aktieselskab, der skal have en afbalanceret økonomi, skal Samhall ikke udlodde udbytte til ejeren, staten.

Overskud bliver i virksomheden til investeringer og fungerer som en buffer, så en recession ikke medfører afskedigelse af medarbejdere. Midlerne går i stedet til at finansiere uddannelse. En god økonomi betyder dermed, at der ansættes flere, end staten kræver.

Økonomisk lever Samhall af at sælge ydelser til såvel offentlige som private virksomheder, hvilket giver en indtægt på ca. 2,5 mia. skr. Hertil kommer kompensation for meromkostningerne fra staten, hvilket i 2013 udgjorde 4,4 mia. skr. – eller ca. 60 pct. af indtægten.

Samhall er underlagt skarpe krav, der skal hindre konkurrenceforvridning. De må ikke bruge kompensationen fra staten til at sænke deres priser under markedsprisen. Kompensationen går til de ekstraudgifter, der følger af hele konceptet. Prisen for deres kunder er udelukkende baseret på markedsvilkår.

Beslutningsforslagets indhold

Enhedslisten foreslår, at regeringen gennemfører en nærmere analyse af det svenske koncept og vurderer mulighederne for en dansk pendant, der er inspireret af det svenske koncept.

Heri bør indgå en bredere vurdering af, om også andre målgrupper – f.eks. visse langtidslidende eller andre på kanten af arbejdsmarkedet – med fordel kan knyttes til modellen. I vurderingen bør man se nærmere på, hvad en sådan model vil betyde både samfundsøkonomisk og i forhold til forskellige offentlige kasser, idet den statslige kompensation naturligvis vil blive modvirket af øgede skatteindtægter og lavere udgifter til offentlige ydelser.

Enhedslisten foreslår endvidere, at regeringen foretager en vurdering af effekterne, såfremt reglerne for socialøkonomiske virksomheder justeres, så kommunerne får mulighed for

selv at starte og drive socialøkonomiske virksomheder. Herunder skal det belyses, præcis hvilke lovgivningsmæssige barrierer der er for dette, og hvordan de kan fjernes.

Skriftlig fremsættelse

Finn Sørensen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om statslige og kommunale virksomheder for lønmodtagere med funktionsnedsættelse.

(Beslutningsforslag nr. B 66)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.